KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 28e maart 1967 door de Eerste Minister verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "nr. ... , houdende wijziging van de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs", heeft de 29e maart 1967 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Premier Ministre, le 28 mars 1967, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "n° ... du ... modifiant les lois coordonnées sur l'enseignement primaire", a donné le 29 mars 1967 l'avis suivant :

Het ontwerp-besluit zal zijn wettelijke grondslag vinden in de wet tot toekenning van bepaalde machten aan de Koning ten einde de economische heropleving, de bespoediging van de regionale reconversie en de stabilisatie van het begrotingsevenwicht te verzekeren en inzonderheid in artikel 1, 7°.

Overeenkomstig artikel 22 van de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs is elke gemeente ertoe gehouden ten minste één lagere gemeenteschool op te richten en te onderhouden. Van deze verplichting kan de gemeente worden ontheven wanneer de volgende voorwaarden vervuld zijn :

1° de schoolbevolking telt geen twintig leerplichtige kinderen van Belgische ouders die de gemeente bewonen en een gemeentelijk onderwijs vragen ;

2° in het onderwijs van deze leerlingen kan op een andere wijze worden voorzien.

Door het ontwerp-besluit wordt de gemeente er van rechtswege van ontslagen een gemeenteschool op te richten en te onderhouden zodra het aantal leerplichtige kinderen wier ouders Belg zijn en onderwijs vragen in een gemeentelijke school van de gemeente die zij bewonen, minder dan twintig bedraagt.

De voorgestelde regeling zal tot gevolg hebben dat in bepaalde gemeenten, gelet op de plaatselijke toestanden en vervoermogelijkheden, de leerplichtige kinderen geen gelegenheid meer zullen hebben om aan hun leerplicht te voldoen.

.../...

Het ligt voorzeker niet in de bedoeling van de Regering, noch van de wetgever, een dergelijke toestand te scheppen. Daarom mag de gemeente slechts van bedoelde verplichting worden ontslagen "mits er op een andere wijze kan voorzien worden in het onderwijs dier kinderen".

De nieuwe bepaling van artikel 22 zou in die zin moeten worden aangevuld.

Door artikel 2 van het ontwerp worden artikel 23, zesde en zevende lid, en artikel 27 van de gecoördineerde wetten opgeheven.

De opheffing van vermelde bepalingen van artikel 23 zal een einde maken aan de mogelijkheid voor kinderen die veel verder van de school hunner gemeente wonen dan van die van een naburige gemeente, om deze laatste school bij te wonen.

Hiermede wil de Regering, volgens aan de Raad van State verstrekte inlichtingen, bepaalde misbruiken bestrijden.

Gemeenten die niet in aanmerking komen voor de Staatstoelagen voor hun onderwijs omwille van een onvoldoende schoolbevolking, zouden trachten kinderen op te nemen van naburige gemeenten om het vereiste minimum-schoolbevolking te bereiken.

Welnu, dergelijke praktijken kunnen, zonder wijziging van de bestaande tekst, zeer doeltreffend worden bestreden door de weigering door de Minister van Nationale Opvoeding van de vereiste machtiging.

.../...

Bovendien is het twijfelachtig of door de afschaffing van deze voorschriften de gelaakte misbruiken op een doelmatige wijze zullen zijn uitgeroeid. Geen enkele wettelijke of verordenende bepaling verbiedt een gemeente, leerlingen van een naburige gemeente in haar school op te nemen. Het enige resultaat is dat het optreden van de Minister niet vereist is en dat de gemeente volledig vrij is deze leerlingen al dan niet toe te laten tot haar onderwijs.

Ingevolge de opheffing van artikel 27 zullen de gemeentelijke beslissingen betreffende de opheffing van een gemeenteschool of van een betrekking van onderwijzer niet meer door de Koning moeten worden goedgekeurd. Voor deze beslissingen zullen voortaan de gewone regelen van het gemeentelijk toezicht gelden. Deze beslissingen zullen definitief worden wanneer de bij de artikelen 86 en 87 van de gemeentewet bepaalde termijnen zijn verstreken. Wanneer de Koning derhalve geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid die hem door de gemeentewet is toegekend om de opheffing van een school of van een betrekking te vernietigen, zal hij onder meer niet kunnen nalaten de terbeschikkingstelling van leerkrachten wegens opheffing van hun bediening goed te keuren, een formaliteit die is voorgeschreven door artikel 4 van het koninklijk besluit van 18 juli 1933 betreffende de terbeschikkingstelling van de leden van het onderwijzend personeel.

+

+ +

Het opschrift van het ontwerp zou beter als volgt gesteld zijn :

"Koninklijk besluit nr. ... van ... tot wijziging van de wetten op het lager onderwijs,gecoördineerd op 20 augustus 1957".

In de inleidende zin van artikel 1 vervange men het woord "beschikking" door het woord "bepaling".

L'arrêté en projet trouvera son fondement légal dans la loi attribuant certains pouvoirs au Roi en vue d'assurer la relance économique, l'accélération de la reconversion régionale et la stabilisation de l'équilibre budgétaire, notamment dans l'article 1er, 7°.

Conformément à l'article 22 des lois coordonnées sur l'enseignement primaire toute commune est tenue de créer et d'entretenir au moins une école primaire communale. La commune peut toutefois se voir dispenser de cette obligation si les conditions suivantes sont remplies :

1° la population scolaire n'atteint pas vingt enfants d'âge scolaire de parents belges habitant la commune et réclamant un enseignement communal;

2° il peut être pourvu d'une autre façon à l'instruction de ces enfants.

L'arrêté en projet dispense de plein droit la commune de l'obligation de créer et d'entretenir une école primaire communale, dès lors que le nombre des enfants d'âge scolaire, dont les parents belges réclament l'enseignement dans une école communale de la commune de leur domicile, est inférieur à vingt.

Il s'ensuivra que dans certaines communes les enfants d'âge scolaire ne seront plus en mesure, en raison de la situation et des moyens de transport locaux, de satisfaire à l'obligation scolaire.

.../...

Il est plus que probable que ni le Gouvernement ni le législateur n'entendent en arriver à un tel état de choses. Aussi la commune ne doit-elle être dispensée de l'obligation susvisée qu'à "la condition qu'il puisse être pourvu d'une autre façon à l'instruction de ces enfants".

La nouvelle disposition de l'article 22 devrait être complétée dans ce sens.

L'article 2 du projet abroge l'article 23, alinéas 6 et 7, ainsi que l'article 27 des lois coordonnées.

L'abrogation desdites dispositions de l'article 23 mettra fin à la possibilité pour les enfants dont l'habitation est notablement plus éloignée de l'école de leur commune que de celle d'une commune voisine, de fréquenter cette dernière école.

Par là, le Gouvernement, selon les renseignements qui ont été fournis au Conseil d'Etat, entend réprimer certains abus.

Des communes exclues du bénéfice des subventions de l'Etat en matière d'enseignement primaire à raison de l'insuffisance de leur population scolaire tenteraient, pour atteindre l'effectif minimum requis, d'attirer des enfants de communes voisines.

Or, des pratiques de l'espèce peuvent, sans modification du texte existant, être très efficacement combattues par le refus d'autorisation du Ministre de l'Education nationale.

.../...

De plus, il est douteux que la suppression des alinéas 6 et 7 précités soit de nature à extirper les abus dénoncés. Nulle disposition légale ou réglementaire n'interdit à une commune d'admettre dans son école des élèves d'une commune voisine. Le seul résultat sera que l'intervention du Ministre ne sera plus requise et que la commune sera entièrement libre d'accueillir ou non ces élèves dans son enseignement.

Du fait de l'abrogation de l'article 27, les résolutions des conseils communaux supprimant une école primaire communale ou une place d'instituteur primaire ne nécessiteront plus l'approbation du Roi. Ces résolutions seront désormais soumises aux règles normales de la tutelle communale. Elles deviendront définitives à l'expiration des délais prévus aux articles 86 et 87 de la loi communale. Si donc le Roi n'a pas fait usage du pouvoir d'annuler la suppression d'une école ou d'une place qu'il tient de la loi communale, il ne pourra pas s'abstenir, notamment, d'approuver la mise en disponibilité d'instituteurs pour suppression d'emploi, formalité qui est prescrite par l'article 4 de l'arrêté royal du 18 juillet 1933 relatif à la mise en disponibilité des membres du personnel enseignant.

\+

\+ \+

L'intitulé du projet gagnerait à être ainsi conçu : "Arrêté royal n° ... du ... modifiant les lois sur l'enseignement primaire coordonnées le 20 août 1957".

Dans la version néerlandaise de la phrase liminaire de l'article 1er, le terme "beschikking" doit être remplacé par "bepaling".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, voorzitter van de Raad van State,
H. BUCH, staatsraden,
Ch. SMOLDERS,

M. JACQUEMIJN, adjunct-griffier,

La chambre était composée de

Messieurs : président du Conseil d'Etat,
conseillers d'Etat,
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. LEPAGE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. VANDER STICHELE, substituut-auditeur-generaal.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. LEPAGE.

Le rapport a été présenté par M. A. VANDER STICHELE, substitut de l'auditeur général.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) M. JACQUEMIJN.

(get.) F. LEPAGE.